

Diarienummer: UN-2024/76

Handläggare: Tapio Liimatainen, Utbildningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Ledamotsinitiativ från Anna Koskela-Lundén (L) – åtgärder för att öka tryggheten samt lyfta framtidstro hos unga

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden ger utbildningskontoret i uppdrag att undersöka de bakomliggande orsakerna till de siffror som oroar, och att utifrån dessa formulera konkreta insatser med tydlig tidsplan och uppföljning.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden i Knivsta kommun har tagit del av den statistik som visar oroande trender i ungas psykiska hälsa, trygghet och framtidstro – särskilt bland flickor. Förvaltningen delar uppfattningen att dessa signaler kräver handling.

Arbetet för ökad trygghet och framtidstro bör ske långsiktigt, systematiskt och i nära koppling till skolans grunduppdrag.

Ärendets uppkomst och historik

Vi kan se en vikande trend i Liv och hälsa ung samt i förvaltningens egna enkäter rörande elevers psykiska välbefinnande och framtidstro. Samtidigt vill vi sätta in frågan i ett vidare perspektiv. Vi lever i en tid där samhällsförändringarna sker snabbt, och där både unga och vuxna rör sig i ett landskap präglat av osäkerhet, komplexitet och ständig informationstillgång. För att förstå ungas minskade framtidstro och ökade otrygghet behöver vi se helheten: skola, hem, samhälle, digitalisering, livsvillkor och förväntningar – allt hänger ihop.

Samtidigt behöver vi tydligare och mer ärlig kommunikation med vårdnadshavare. Det är jobbigt att vara tonåring, och det bör vi våga förtydliga. Att växa upp i ett samhälle präglat av ständig förändring, krav på prestation och digital närvaro påverkar barn och unga djupt – och det påverkar i sin tur både skola och hem. Genom att adressera detta öppet kan vi tillsammans skapa mer realistiska

förväntningar och ett mer empatiskt klimat för våra unga.

Vi vill därför föreslå att uppdraget formuleras på ett sätt som också ger utrymme för fördjupad analys av de strukturella och pedagogiska faktorer som påverkar barn och ungas känsla av sammanhang. Här följer några förslag till inspel:

Undersöka orsakerna – men också ramarna

- Identifiera bakomliggande orsaker på aggregerad nivå.
- Inkludera hur undervisningens utformning påverkar psykologisk trygghet.
- Analysera digitala verktygs, bedömningars och sociala mediers påverkan.
- Undersök hur flickors och pojkars olika upplevelser av krav och prestation ser ut i olika åldrar.

Förslag på insatser – med fokus på mening och framtidshopp

- Designa undervisningen för ökad nyfikenhet och meningsfullhet.
- Främja psykologisk trygghet i klassrum och i relationer mellan elever och vuxna.
- Stärka elevernas digitala resiliens och mediekunskap genom undervisning snarare än restriktioner.

Uppföljning och utvärdering

- Etablera en tydlig tidsplan och utvärderingspunkt.
- Återrapportera till nämnden senast våren 2026, med delrapportering hösten 2025.
- Involvera elevhälsa, skolledning, forskningsperspektiv och elevröster i analys och förslag.

Sammanfattningsvis: vi måste förstå varför tryggheten brister och framtidstron sjunker. Men vi behöver också ha modet att ta ett steg tillbaka och fråga oss hur vi formar skolan för att verkligen möta dagens barn och unga. En skola som utgår från relationer, nyfikenhet och framtidstro – och som rustar eleverna för att agera i ett samhälle som ständigt förändras.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet kommer att påverka vissa medarbetares roller men ger inga ekonomiska merkostnader.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande (20250404)

Beslutet skickas till

Akten

Tapio Liimatainen
Utbildningschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

2. Hur har barns bästa beaktats?

Detta är ett förslag till utredning som har barns bästa i fokus

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒